

Anand Blank & Hannelore Duynstee

Francesco van Assisi

Toneelstuk voor klas 2 – 27 (of 12) kinderen

Proloog, 3 delen, epiloog

Toneelstuk voor klas 1, 2 en 3, 27 kinderen met aanpassing voor versie met 12 kinderen
Vrije Basisschool De Stroeten, Emmen

Oorspronkelijk: toneelstuk voor klas 2, 26 kinderen
Widar Vrijeschool Groningen

Francesco van Assisi

Rolverdeling (tussen haakjes: aanpassing voor versie met 12 kinderen):

- Francesco
- vrouw
- 3 vrienden (2 jongens en 1 meisje)
- 4 meisjes
- bedelaar
- vader
- moeder
- melaatse (degene die de rol van bedelaar speelt)
- Clara (degene die de rol van moeder speelt)
- Agnes (degene die de rol van het meisje van de 3 vrienden speelt)
- 2 rovers (degenen die de rol van de 2 jongens van de vrienden spelen)
- 4 vogels (degenen die de rol van de 4 meisjes spelen)
- wolf (degene die de rol van de vrouw speelt)
- 4 burgers (degenen die de rol van de 4 meisjes spelen)
- spreker (degene die de rol van vader speelt)

Muziek: Piano en indien mogelijk viool

Metrum

De eerste klemtoon van een strofe is met **vet** aangegeven. Het metrum staat cursief achter de regel. Legenda: 2| = jambe; |2 = trochee; |3 = dactylus; 3| = anapest. Voorbeeld: |3/4 = dactylische tetrameter. De x betekent dat er geen metrum is.

Liederen

Er worden twee melodien gezongen. Lied 1, 2, 3 en 5 op de wijs van *Vogels zongen in de bomen* (melodie: Beatrijs Gradenwitz; *Ik ben een zeemanskind*, nr. 98). Lied 4 en 6 op de wijs van *Het zonneliel* (melodie Anand Blank).

Teksten van Hannelore Duynstee behalve lied 3: tekst Beatrijs Gradenwitz; lied 4, het Zonneliel: tekst Franciscus van Assisi, vertaling gebaseerd op die van Jean Dulieu, *Francesco*.

PROLOOG

Verteller: **Kom** en luister allemaal |2/4
naar dit wondermooi verhaal
van Francesco gaan we horen,
zwijg en open wijd je oren.

Decor: stad. Iedereen staat in een halve cirkel. Allen zingen lied 1 (wijs: Vogels).

Eens, al heel erg lang geleden,
in een Italiaanse stad
leefden de mensen heel tevreden,
zeker als men goud bezat.

In die stad, genaamd Assisi,
woonde Francesco de koopmanszoon,
leefde van drinken, eten en feesten,
vond dat allemaal heel gewoon.

DEEL I (1^E FRANCESCO)

Scène 1: het feest

*Francesco, omringd door 3 vrienden, mooi gekleed, loopt lallend en zwabberend door de stad.
Ze roepen van alles.*

De drie vrienden doen recitatie 1

Francesco, Francesco! |3/2
Hij **gaat** door de straat,
houdt van **dri**nken en eten
tot **'s** avonds heel laat.

Een vrouw verschijnt.

Vrouw: Hé, **scheer** je weg! Hou op met dat gedoe! |2/5
Ga **sn**el en stil naar jullie huizen toe.

Vrouw gaat af. Dan verschijnen vier meisjes in de straat.

Vriend 1: Ach, **kijk** eens, mooie meisjes in de straat! |2/5
Vriend 2: Wat **zouden** die hier zoeken nog zo laat?
Vriend 3: Hé, **zoch**ten ze naar ons, zeg vraag het ze!
Francesco: Zeg **dames**, zullen wij een dansje wagen?

Toneelstuk voor klas 2

Meisje 1: Met **jullie**, dronkenlappen? 2|/3
Meisje 2: Zeg, **dacht** je dat nou echt?
Meisje 3: Je **kan** niet eens meer rechtop staan! 2|/4
Meisje 4: Ach **meiden**, laat ons dansen gaan!

Ze dansen. De jongens geven de meisjes een kushandje aan het eind en lopen weer verder, meisjes af. Bedelaar komt op en gaat rechts zitten.

Scène 2: de bedelaar

De bedelaar zit op de weg, zijn armoedige mantel voor zich uitgespreid.

Bedelaar: Loop **over** mijn mantel, o edele heer, |3/4
Dan **straalt** uit uw ogen Gods liefde een keer.

Francesco wordt stil, zijn vrienden blijven lachen, dan loopt hij over de mantel heen. Francesco loopt afgezonderd van de anderen en kijkt nog een keer om naar de bedelaar. Hij slaat een kruisteken.

De drie vrienden doen recitatie 2

Francesco, Francesco! |3/2
Zijn **vrienden** tot spot,
loopt **over** de mantel
en **vindt** zo zijn God.

Francesco: Lieve God!
Door de **bedelaar** heb ik uw liefde gezien. 3|/4
Het is **u** die ik nu en voor alle tijd dien.

Iedereen gaat af. Decor van de stad gaat weg. Bed en stoelen op het toneel. Alle kinderen komen op en gaan in een halve cirkel staan. Zij doen recitatie 3

Verteller: Die nacht had Francesco een droom. x

[Koor:] “Francesco, Francesco!” |3/2
zo **sprak** toen zijn God,
“wil je **helpen** en dienen,
neem **dan** dit gebod.”

“Francesco, Francesco:
verlaat nu je thuis,
vind je **weg** in de bossen
en **bouw** aan Gods huis.”

DEEL II (2^E FRANCESCO)

Francesco loopt door het landschap en kijkt om zich heen. Alle kinderen, behalve de melaatse, komen op, gaan in en halve cirkel staan en zingen lied 2 (wijs: Vogels).

Hij heeft zijn levensdoel gevonden:
helpen wil hij mens en dier.
Hij wil verzorgen ieders wonden,
leeft niet meer voor zijn plezier.

In de steden en de dorpen
zingt hij van de lieve God,
schenkt aan mens en dier zijn liefde,
Ondanks alle hoon en spot.

Scène 1: de melaatse

De melaatse komt op van links. Francesco schrikt zichtbaar en keert zich af, een trommel roffelt. De anderen doen recitatie 4.

Francesco, Francesco!
Bedenk wat God zegt:
heb hem **lief** als jezelf,
dan **doe** je hem recht.

| 3/2

Francesco draait zich weer om, loopt met uitgestrekte handen op de melaatse toe en kust hem op het voorhoofd. De melaatse zegent hem door zijn hand op zijn schouder te leggen. Melaatse gaat af, Francesco ook. De andere kinderen zingen ondertussen lied 3 (wijs: Vogels).

Hij overwon zijn eigen angsten,
kuste de zieke op het hoofd.
Zo begon zijn nieuwe leven,
zoals hij God reeds had beloofd.

Vond een kerkje in de bossen,
op het dak een houten kruis,
bouwde het op met zware rotsen,
schonk de mensen God zijn huis.

Decor met kerk klaarzetten. Alle kinderen op, in een halve cirkel

Scène 2: Francesco met Clara en Agnes

Francesco: **Lieve mensen, lieve dieren, komt toch allemaal bij mij!** |2/8
Hier in 't huis voor God gebouwd zo met zijn allen zingen wij.
Over liefde die van hem komt, stralend over al wat leeft.
Over alles wat hij ons eens uit zijn hart geschapen heeft!

Iedereen nadert, zij knielen, richten allemaal hun hoofd naar het raam, vouwen hun handen en zingen lied 4, het Zonnelied.

Wij danken u, o Heer, o Heer
voor alle, al uw zegeningen
en wel het meest voor broeder Zon
die lichten wil en warmte geven.

Heb dank o Heer, voor zuster Maan
en voor de sterren aan de hemel,
die gij geplaatst hebt in de nacht,
zo helder, kostbaar en zo stralend.

Geloofd zijt gij voor broeder Wind,
voor lucht en wolken, storm en stilte,
door al uw schepselen, o Heer,
want naar uw wil doen zij ons leven.

Heb dank voor zuster Water, Heer,
want zij is zacht en koel en zuiver.
Heb dank voor broeder Vuur, o heer,
want hij is sterk en warm en machtig.

Wij danken u, o God, o Heer,
voor onze zuster, moeder Aarde,
voor elke bloem, voor elke boom,
voor dag en nacht, voor onze dromen.

Dan komen Clara en Agnes naar voren en knielen neer voor Francesco.

Clara: O lieve broeder Francesco, mijn naam is Clara. x
Laat mij **alst**ublieft ook op uw weg van God gaan. 3|/4
Ik wil **om** God te dienen, mijn rijkdom afstaan!

Toneelstuk voor klas 2

Agnes: Mijn naam is Agnes, broeder Francesco. x
Ik ben 't **zus**je van Clara en wil naast haar staan. 3|/4
U **vol**gen, uw weg in Gods liefde ook gaan.

Francesco: Sta dan op lieve zusters, x
en **laat** mij jullie brengen naar een huis van God. |2/6
Een **tuin** vol bloeiend loof zal worden jullie lot.

Francesco, Clara en Agnes gaan af. De anderen doen recitatie 5

Francesco, Francesco! |3/2
Zijn **wo**orden zijn sterk,
veel **vin**den zijn klooster
verrichten Gods werk.

Decor Kerk weer weg, planten weer terug. Rovers zitten er achter verscholen.

Scène 3: de rovers en de vogels

Twee rovers springen achter de struiken vandaan.

Rover 1: Waarom ben jij zo vrolijk, halve gare zonderling? 2|/7

Francesco: Ik **ben** de heraut van een machtige koning. |3/4

Rover 1: Een **vreemde** koning moet die kerel zijn 2|/5
(lachend) die **zijn** heraut laat lopen als een zwijn!

Francesco: 't Is de **machtig**ste koning die ooit heeft bestaan. 3|/4

Rover 2 (boos): Geef **ons** je geld of 't is met je gedaan! 2|/5

Francesco: De **rijk**ste man ben ik, maar geld heb ik niet. |3/4

Rover 2: Geef **ons** je geld, of wil je dat ik schiet!? 2|/5

De rovers vallen Francesco aan, nemen hem zijn mantel af en smijten hem neer. Ze lachen heel hard en gaan af. Francesco komt moeizaam overeind, bibberend van de kou.

Francesco: **Eens** is Gods zoon slecht behandeld, verjaagd. |3/4
Zou **ik** dan als prins moeten worden behaagd?

Alle kinderen op om lied 5 (wijs: Vogels) te zingen. Vogels komen op en lopen met hun

Francesco van Assisi

stokje omhoog om Francesco heen. Bij het derde couplet naderen ze hem, knielen, houden het stokje omhoog.

Vogels zongen in de bomen,
vogels zongen op de wei,
vogels zongen in de luchten,
vogels zongen op de hei!

En Francesco, die hen hoorde,
riep: “Kom allen nu bij mij.
Lieve vogels van de hemel:
kom toch allen naderbij!”

Vogels kregen 't heilig teken
en Francesco maakt een kruis.
Vogels vlogen op en gingen
oost en west en noord en zuid.

Tussen hemel en de aarde
zingen allen hun eigen zang:
roepen, tsjilpen, fluiten jubelen,
zingen zo hun leven lang!

Iedereen af. Planten weg. Decor van de kerk terug.

DEEL III (3^E FRANCESCO)

Alle kinderen op, ondertussen knielt Francesco in zijn kerk. Ze doen recitatie 6.

Francesco, Francesco, |3/2
geliefd en bemind,
werd **voorbeeld** voor velen,
voor **dieren** een vriend.

De **jaren** verstreken,
Francesco werd oud,
zocht **heil** in de bossen
in **grot** en in woud.

Het **eind** van zijn leven
kwam **steeds** meer in zicht.
Hij **ging** naar Assisi,
ver**blijd** en verlicht.

Kinderen van recitatie af.

Scène 1: de wolf

We zien Francesco knielend bidden bij het kerkraam. Dan komt een groep mensen in paniek naar hem toe

Burger 1: De **wolf** is in de stad geweest! 2|/4
Burger 2: At **honden**, katten op, dat beest!
Burger 3: Is **t'rug** naar 't bos, naar ik vermoed.
Burger 4: Kan **jij** het, dat je ons behoedt?
Francesco: Aan **God** wil ik vragen om jullie te helpen. |3/4

Francesco staat op, de burgers volgen hem. Ze lopen een eind tot daar ineens de wolf voor hen opdoemt. De burgers deinzen achteruit, tromgeroffel klinkt. Francesco loopt op de wolf af. Die ontbloot zijn tanden en gromt. Dan steekt Francesco zijn hand uit. De wolf wordt rustig, komt naar hem toe en gaat naast hem zitten

Francesco: Broeder wolf! x
Ik **weet** dat er weinig in 't bos is te eten. |3/4
Toch **wil** ik je vragen de stad te vergeten.
Bel**oof** het, jou zullen ze eten dan geven.
En **zul** je in vrede met hen samen leven.
Geef een teken zodat wij zien dat jij dit ook wil. x

Francesco van Assisi

De wolf steekt zijn poot uit en legt die in de hand van Francesco. De burgers knielen en vouwen hun handen samen. Alle kinderen doen recitatie 7.

Francesco, Francesco! |3/2
De **wolf** is zijn vriend,
heeft **liefde** van God
en de **mensen** verdiend.

Verteller: Niet lang daarna stierf Francesco. Hij was van mens en dier een vriend en zou zo altijd in de harten van de mensen bewaard worden, dat heeft hij verdiend. x

Als er een viool beschikbaar is kan nu het intermezzo Francesco's heengaan gespeeld worden, terwijl Francesco wordt opgebaard.

EPILOOG

Allen staan in een halve cirkel en zingen lied 6, het Afscheidslied (wijs: Zonnelied).

En toen Francesco is gestorven
weenden allen zeer om hem,
maar allen wisten dat zijn liefde
bleef bestaan in ieders stem.

Dus zing en prijs en loof de schepper,
ieder met zijn eigen stem!
En laat je danklied helder klinken,
eeuwig zing nu dank aan hem!

Einde

Liedteksten

Lied 1 - Eens, al heel erg lang geleden

T. Hannelore Duynstee

M. Beatrijs Gradenwitz

Am D G Am

Voice

Eens, al heel erg lang ge - le - den, in een I - ta - liaan - se stad

Am D G Am

Vo.

leef - den de men - sen heel te - vre - den, ze ker als men goud be - zat.

D Am

Vo.

In die stad, ge - naamd As - si - si,

G Am

Vo.

woon - de Fran - ces - co de koop - mans - zoon,

D Am

Vo.

leef - de van drin - ken, e - ten en fees - ten,

G Am

Vo.

vond dat al - le - maal heel ge - woon.

Francesco van Assisi

Lied 2 - Hij heeft zijn levensdoel gevonden

T. Hannelore Duynstee

M. Beatrijs Gradenwitz

Am D

Voice

Hij heeft zijn le - vens - doel ge - von - den:

G Am Am D

2

Vo. hel pen wil hij mens en dier. Hij wil ver-zor - gen ie - ders won - den,

G Am D Am

4

Vo. leeft niet meer voor zijn ple-zier. In de ste - den en de dor - pen

G Am D Am

6

Vo. zingt hij van de lie - ve God, schenkt aan mens en dier zijn lief - de,

G Am

8

Vo. on - danks al le hoon en spot.

Toneelstuk voor klas 2

Lied 3 - Hij overwon zijn eigen angsten

T. Hannelore Duynstee

M. Beatrijs Gradenwitz

The musical score is written for voice and guitar. It features a key signature of one sharp (F#) and a 15/8 time signature. The melody is written on a single treble clef staff. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables that span across notes. Chord symbols (Am, D, G) are placed below the staff to indicate the guitar accompaniment. The score consists of five lines of music, each starting with a measure number (1, 2, 4, 6, 8).

Am D

Voice

Hij o - ver - won zijn ei - gen ang - sten,

G Am D

Vo. 2

kus-te de zie - ke op zijn hoofd. Zo be-gon zijn nieu - we le - ven,

G Am D Am

Vo. 4

zo-als hij God reeds had be - loofd. Vond een kerk - je in de bos - sen,

G Am D Am

Vo. 6

op het dak een hou - ten kruis, bouw-de het op met zwa - re rot - sen,

G Am

Vo. 8

schonk de men - sen God zijn huis.

Francesco van Assisi

Lied 4 - Het Zonnelied (Francesco's gebed)

T. Franciscus van Assisi, vertaler onbekend

M. Anand Blank

G Em Am G Em

Voice

1. Wij dan - ken u, o Heer, o Heer voor al - le,
 2. Heb dank o Heer voor zus - ter Maan en voor de
 3. Ge - loofd zijt Gij voor broe - der Wind, voor lucht en
 4. Heb dank voor zus - ter Wa - ter, Heer, want zij is
 5. Wij dan - ken u, o God, o Heer voor on - ze

G Am Em C G

Vo.

al uw ze - ge - nin - gen en wel het meest voor
 ster - ren aan de he - mel die Gij ge - plaatst hebt
 wol - ken, storm en stil - te, door al uw schep - se -
 zacht en koel en zui - ver. Heb dank voor broe - der
 zus - ter, moe - der Aar - de, voor el - ke bloem, voor

D4 D G Bm Em C G

Vo.

broe - der Zon die lich - ten wil en warm - te ge - ven.
 in de nacht, zo hel - der, kost - baar en zo stra - lend.
 len o Heer, want naar uw wil doen zij ons le - ven.
 Vuur, o Heer, want hij is sterk en warm en mach - tig.
 el - ke boom, voor dag en nacht, voor on - ze dro - men.

Toneelstuk voor klas 2

Lied 5 - Vogels zongen in de bomen

T. & M. Beatrijs Gradenwitz

Am D

Voice

1. Vo - gels zon - gen in de bo - men,
2. Vo - gels kre - gen 't hei - lig te - ken

G Am Am D

Vo.

vo - gels zon - gen op de wei,
en Fran-ces - co maakt een kruis. vo - gels zon - gen in de luch - ten,
Vo - gels vlo - gen op en gin - gen

G Am D Am

Vo.

vo - gels zon - gen op de hei!
oost en west en noord en zuid. En Fran-ces - co, die Tus - sen he - mel en hen hoor - de,
de aar - de

G Am

Vo.

riep: "Kom al - len nu bij mij.
zing - en al - len hun ei - gen zang:"

D Am G Am

Vo.

Lie - ve vo - gels van de he - mel:
roe - pen, tsjil - pen, flui - ten juub' - len, kom toch al - len na - der - bij!"
zin - gen zo hun le - ven lang!"

Francesco van Assisi

Intermezzo - Francesco's heengaan
M. Anand Blank

Adagio

The musical score is divided into three systems. Each system consists of a Piano (Pno.) part and a Violin (Vln.) part. The Piano part is written in a grand staff with treble and bass clefs, and the Violin part is in a single staff with a treble clef. The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat) and the time signature is 6/8. The tempo is marked 'Adagio'. The score includes various musical notations such as chords, eighth notes, and slurs. The first system covers measures 1-4, the second system covers measures 5-8, and the third system covers measures 9-12. Measure numbers 5 and 9 are explicitly marked at the beginning of their respective systems.

Toneelstuk voor klas 2

13

Pno.

Vln.

18

Pno.

Vln.

23

Pno.

Vln.

28

Pno.

Vln.

2

Francesco van Assisi

Lied 6 - Afscheidslied bij Francesco's heengaan (wijs: het Zonnelied)

T. Hannelore Duynstee

M. Anand Blank

G Em Am G

Voice

1. En toen Fran - ces - co is ge - stor - ven
2. Dus zing en prijs en loof de schep - per,

Em G Am Em C

Vo. ⁵

wen-den al - len zeer om hem Maar al - len
ie - der met je ei - gen stem! En laat je

G D4 D G Bm Em C

Vo. ¹¹

wis - ten dat zijn lief - de bleef be - staan in ie - ders
dank-lied hel - der klin - ken, eeu - wig zing nu dank aan

G

Vo. ¹⁷

stem.
hem.